

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Ηρώδ. IV 85/1970*

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκ. 1969 / Μαρτ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ΕΛΕΟΥΣΑ
(παλαιότερον ὄνομα: ΜΠΙΣΔΟΥΝ), Ἐπαρχίας ΔΟΔΟΝΗΣ
Νομοῦ Ι.Ο.Α.Ν.Ι.Ν.Ι.Ν.Ο.Ι.Ν.
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος ΛΑΖΑΡΟΣ
...Λ.Ε.Κ.Κ.Ο.Σ... ἐπάγγελμα Δ.Ι.Δ.Α.Σ.Κ.Α.Λ.ΟΣ
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Α.Δ.Μ.Η.Τ.ΟΥ... 8^ε Ι.Ο.Α.Μ.Μ.Ν.Α.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... Ε.Π.Τ.Α. (7)
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
- α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
...ΓΕΩΡΓΙΟΥΛΗΣ (γεωργός)...
ἡλικία... 75... γραμματικαὶ γνώσεις ἀπόφοιτος ὁμηρικῶν
...εὐχρηστῶν... τόπος καταγωγῆς ...Ἐλ.Εο.Ε.σε
...Π.ω.α.ν.ν.ἰ.ν.α.ν.
...ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΡΑΡΡΑΣ (καταγράφεται ἐνταῦθα)

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Αἱ πεδιναὶ διὰ σποράν καὶ
οἱ ὄρειοι διὰ βοσκήν ποιμνίων...
Ἐπὶ τῇσιν αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; ...χωρίζονται...
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ...εἰς...
...κοινότητας... Τούρκους (κατεστραμμένοι)...
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; ...οὐκ... ...ἀνδρὶ... ...μετὰ... ...λόγ...
...ρον...

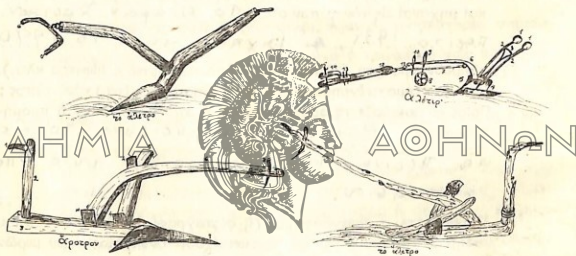
- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν; ... *Α. Ε. Χ. Ο. Λ. Ο. Ν. Ο. Μ. ... καὶ ... φ. ε. λ. ν. ν. ... γεωργίαν ... καὶ ... κτηνοτροφίαν ...*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν; ... *φ. α. λ. β. γ. α. ...*
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα· τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των; ... *ε. λ. ρ. ρ. α. ρ. ο. ... αἱ χωρικοὶ ... εὐνοῦνται ... ἐκτενεῖται ... τῶν ... ὁ ... εὐνοῦνται ... ὑπὸ τῶν ... γαιοκτημόνων ...*
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) ... *Ποῖα ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις; ...*
- 3) Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή των· (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα); ... *ὡς ... ἐ. δ. σ. ...*
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερισμὸν, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι· ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος; ... *ε. λ. ρ. ο. ... ἄνδρες καὶ γυναῖκες ... ἐποχικῶς ... ἡμερομισθίον ... εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ...*
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο; ... *ε. λ. ρ. ο. ... εἰς εἶδος ...*
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσθιν ἐργασίας; ... *Α. ν. ε. λ. ο. ν. ... ἐργασίας ... ὡς ... τ. ο. ... χωρεῖται ... ἐκτενεῖται ...*
- β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς· ὡς ἐργάται ... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ.; ... *ἡ ... ἐ. δ. ... ἐ. ρ. λ. ο. ... ἐ. λ. ρ. ο. ... ὡς ... ἐκτενεῖται ...*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). Π.ό.φ. 1960...

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ. Π.ό.φ. 1950.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .. Κατεσκευάζει οὐκ οὐκ...
 ἡδὴ... ἡδὴ... ἡδὴ... ἡδὴ... ἡδὴ... ἡδὴ...
 ἡδὴ... ἡδὴ... ἡδὴ... ἡδὴ... ἡδὴ... ἡδὴ...

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

ὑνί

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου ;

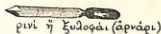
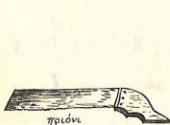
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

ὑνί
ὑνί
ὑνί

- 7) Ἔργαλεία διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.)

σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί

- 8) α) Διά τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *Βόες, ἵππος, βορρῶν, ἐπὶ τῶν τῶν χρεῖταιται καὶ οὐδὲν*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *ἓν, ἀρκυτοποιῶνται. εἰς τὸν ἵππον, εἰς τὸν ὄνον, καὶ οὐδὲν*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *Διὰ τοὺς βόας εἶναι ἀναγκαῖος...*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζέυλια κλπ.). *Ε*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ... ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *(U)*

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχού: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Λοῦρα καὶ χρεῖταιται καὶ οὐδὲν*

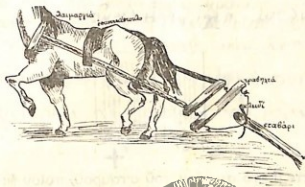
εἰς τὸν ὄνον... *(O)*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *ἀπὸ τοῦ 1945...*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *Ι*

.....

.....

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἡ συνθήκη εἰς τὸν τοῖπον σας: *ἄνδρως... ἀνδρὶ (ἴδιῳ) κτήντι καὶ γυναῖκα. ἄνδρ' αὖτις ἰδιοκτήτης δὲν ἡδύνατο... ὥργωνε καὶ ἄλλος. Ἐπὶ τῇ μ. ρ. ἡ...*

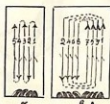
- 7 -

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

ὀργώνεται... περιφερειακῶς.....

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμεις, στασιές, μεσθράδες κ.λ.π.) ;

Μ. ὀργω. γίνεται... εἰς λωρίδας... ὀργω. γίνεται... εἰς λωρίδας... ὀργω. γίνεται... εἰς λωρίδας...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ; ... Μ. ὀργω. γίνεται... εἰς λωρίδας...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ;

.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

ὀργω. γίνεται... εἰς λωρίδας... ὀργω. γίνεται... εἰς λωρίδας...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Εἰς τὴν ἀποκατάστασιν...

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Κατὰ τὴν ἀποκατάστασιν...

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαιτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Κατὰ τὴν ἀποκατάστασιν...

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; Χρησιμοποιῶνται...

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

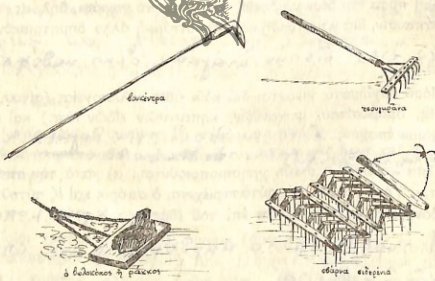
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; ... *Μ.Ε. .η.ν. . . β.ν. . .*

Μ.Ε. .η.ν. . . β.ν. . .
Μ.Ε. .η.ν. . . β.ν. . .
Μ.Ε. .η.ν. . . β.ν. . .

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... *Α.ν.α.ρ.ο.ρ.ω. . . τ.ε. . . α.ρ.ρ.ο.ν. . .*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Γ.ν.ν. . . τ.ε. . . η.ν. . . τ.ε. . . η.ν. . .
Π.ν. . . τ.ε. . . η.ν. . . τ.ε. . . η.ν. . .

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν.

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

..... τ. ὄψις (πρὸς τὴν , καὶ ὄψις ,

..... δι. ἐξ. , ὁ καὶ ὁ γ. ἡ δ. ,

..... τ. ὄψις ἢ ὁ γ. ἡ δ.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

..... ζυνάδω... ὀρῶν... ὀρῶν... ..

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεροῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. τὰ ὀσπρία... ἡ σπορὰ... ἐγένετο... ὀσπρία... ..

..... ὀσπρία... κατὰ τὸν... Ἀπριλίον... ἐξ-

..... ὀσπρία... ὀσπρία... εἰς τὰ... ὀσπρία... ὀσπρία... ..

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεροῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. τὰ... πεδινὰ... ..

..... τὰ... ὀσπρία... ὀσπρία... ..

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς ἀγλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. τὰ... ὀσπρία... ὀσπρία... ..

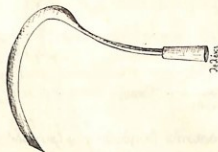
..... ὀσπρία... (ὀσπρία... ..

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) ... *Μέτ' ὁδοντω-*
πὸ δρεπάνι.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χορτὰ (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Μ.ε. κόση.*
ὡς δρεπάνι.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἢ τρῶμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *Τ.π. κ.δ. -*
βλ. κ.δ. ὀδοντωτή.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. Χεῖρ. ὀ. β. ἄ. ρ.

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; .. Ἄνδρες... καὶ...
γυναῖκες... Δέν... ὑπάρχον... διε. ρ. ἰ. ἰ. αἰ... ἐπαγ-
γ. ρ. ἰ. αἰ. αἰ... ἀπὸ ἄλλου... λ. ἰ. αἰ. αἰ...

2) Πώς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐξοκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρήμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ ἀισθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .. Δέν... ἐ. ρ. αἰ.
λ. ἰ. αἰ. αἰ.

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. Ἀ. π. ο. γ. α. . . .
 μ. ε. β. α. . . γ. δ. . Μ. α. ρ. η. δ. υ. . . ε. ρ. . γ. α. β. γ. δ. ε. . τ. ρ. υ. . .
 ε. π. ο. β. ε. ρ. υ. . β. γ. ρ. δ.

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. Μ.ε.γ.ν.ν. Τ.6.8.π.9.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ὑσχυρθεῖτο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χρόνον μὲ ξηρά χόρτα (π.χ., σάνον, τριφύλλι, φίκον); Ἐάν-
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.. *Ευνημίδης*
καὶ συνιδρυται.

- 2) Πότε θηριζέτο ὁ σάνος καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). . . Μ.Ε.Ν. ΨΝ. ΚΟΒΑ. . . Θ. Θ.Ε.Ρ.Ι.Α.Τ.Ω. Ξ.Ε.Ι.
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας). Ν.Ε.Λ.Ο. Μ.Ε.Ν. Α.Ι.Α. . . Ε.Ε.Ε.Ε. . . Α.Ν. . . Α.Μ.Ε.Σ.Τ. . . Α.Ν.Α.Ι.Ν. . .

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .Μ.Θ.Α. .τόν. .Ο.Τ.Ε.Α. .Α.Ο. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Ν.Α.
 Σ.Κ.Α.Δ.Α. .Ε.Π.Ι. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.
 Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.
 Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.
 Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Δ.Υ.Κ.Ε.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.
 Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.
 Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.
 Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; .Θ.Ε.Μ.Ω.Ν.Α.Ν.

Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.
 Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.
 Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι; .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.

Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.
 Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.
 Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; .Κ.Α.Τ.Ε.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.

Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.
 Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.
 Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν. .Α.Ρ.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.Α.Ν.

- 5) Τὸ ἀλῶνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Καὶ εἰ
οἰκογένειαι... ἐχτ... ἰδιώτως... ὁμοῦς...

6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *λ.ρ. 11.4.*

ἀπὸ τὰς ἐξουσιῶν καὶ πνεύματι. μετὰ... εἰς
περίπου μῆνα.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνα (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε την κατασκευήν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχέ-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *ἔρχονται αὐτοὶ ἐδῶν.*

χρυσόπαιον και περδίκον

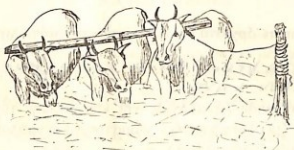
- 8) Προς επισκευάζεται τὸ ὅλῳν ἑκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξενς τοῦ ἁλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρυν). Καθαρίζεται μὲ τὸ χωματὰλὸν

καὶ τὸ πνεῦμα ὑπὸ τὰ χόρτα καὶ κα-
τὰ τὴν ἐξ. τὴν τὰ χυφ. ἀνὰ τὸν. εἰς τὴν
γὰρ. τὴν πηλὴν. ἐξ δὲ τὸ πνεῦμα. τὸ μόνον
δὲν

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἁλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ... **Φ.Χ.**.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλῶνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

အ. နေ့စဉ်

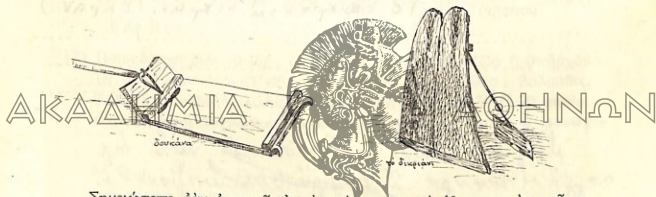

- Σε φίλα τὰ φίλα ἐπείγουσα πρὸ αὐτῶν...

- ἀκομή) αλωνισμός κατά τον ένα ή τον άλλον τρόπον, παράθετον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Ἐ.δ.ε.α.ν. .
 ε.α.ν.α. . κ.ε.ρ.α.α. . ἡ.ν.ο.ν. . ρ.α.ι.ο.ν. . ῥ.ο.ν. . β.ο.δ.ι.ω.ν. . ἔ.ν.α
 θ.ι.η.ρ.ά. . ε.λ.κ.ι.ν.ι. . ε.π.ι. . τ.ρ.ο.π.ο.ν. . ὠ.θ.ι.ε. . γ.α. . τ.έ.ν.η. . ε.η.α.
 α.ι.ε.ρ.ο.ν. . κ.α.τ.ι.κ.ά.ν. . π.ε.ρ.ι.φ.ε.ρ.ά. . π.ε.ρ.ι. . ρ.ο.ν. . ε.π.ι.σ.τ.ο.ν. . ἡ.μ.ε.ρ.α. .
 α.π.ὸ. . ἡ.μ.ε.ρ.α. . ἀ.π.ὸ. . ῥ.ο.ν. . ἡ.μ.ε.ρ.α. . ῥ.ο.ν. . ἡ.μ.ε.ρ.α. . ἡ.μ.ε.ρ.α. .
 καὶ ἡ.μ.ε.ρ.α. ἀ.π.ὸ. ῥ.ο.ν. ῥ.ο.ν.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγυνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ; ... *Αρχίζει.*

Ἀπὸ τῆς 7 π.μ. ἀνοίγει τὸ πλῆθος καὶ διακόπτεται πάλιν πρὸς τὴν 12 π.μ. καὶ πάλιν ἀνοίγει πρὸς τὴν 2 π.μ.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ. ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): ... *Τὸ δουκράνι ἢ διχάλι. (δουκράνι.)*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; ... *Μηχανήματα.*

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἄλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα)... *Φ.χ.*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου· (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... *Ε.ἰ.δ. α.δ. ε.γ.ν.ι.ι. τ.χ.μ.τ. ε.ι.φο.π.ν.ι.ε.δ.α. π. κ.ο.π.ν.ι.σ.μ. δι.α. τ.ο.μ.ν. ρ.α.κ.ῆ.ν. γ.λ. ρ.ε.β.ι.θ.ι.α. κ.α.υ.κ.ι.α. κ.α.ὶ ε.α.ε.δ.ῆ.α.*

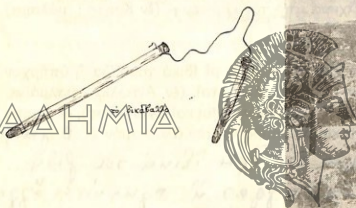

κόπανος στεφάνου

ξύλο κοπανιστοῦ διὰ τὸ καλόνερα μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; *Ἰ.χ.δ. δ.ε.ψ.ν.δ.α.π.ο.ι.ε. ν.α.α. αἰ.ων.δ.α.π.ι.ν.ε. π.ρ.ο.β.ῆ.π.κ.α. γ.λ.ν. ὀ.κ.α.ρ.ε.ν.α.ι.α.α.*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .

νι.ω.κ.α. ? ε.φ.ιν.ε.ι.ο. . ε.ν. ε.ν.δ.ε.ι.α.ν. . ε.π.ι. . γ.ε.ν. . ε.δ.δ. . ρ.ε.θ.ε.ι. .
 . ζ.ε.ο.π.α.ν. . φ.ε.ν.ο. . κ.ι.ε. . μ. ε.ν.ο. . ε.λ.ρ.ω.ε.ι.ο. . γ.α.ν. . κ.ι.ε.ρ.α.ν. .
 . τ.ο. . μ.ε.ρ.α.ν. . 4.2. . κ.ι.ε.λ.ε.γ.ε.κ.ε. . τ.ο.π.ο.ν. . ε.ι.ε. . γ.ο. . χ.ω.ρ.ι.σ.τ.α.
 γ.ε.ν. . κ.α.ρ.π.ο.ν. .

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ... Δ.ε.ν. . ε.λ.ρ.ε.γ.ε.ν. .

φ.α.ν.ο. .

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .

κατὰ γ.δ. . 1950 .

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. . κ.α.ρ.π.ο.ν. . ε.ν.ρ.ε.ι. . γ.α. . τ.ε.ε. .

γ.ο. . ι. . ρ.ε.ν.ε.ρ. . , . ε.ν.ε.γ.ε.ν.ο. .

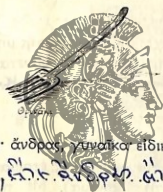

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Πρὸ τοῦ ἀρχίστη τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐξιμον τοῦτο... *Q. C. u. p. 2. . .*

ἔχει. ὁ χιτῶν. ὁ πορφύρεον. ὁ ἐν. ἡ ἀρρωστήσα...
ὁ θυμὸς. ἡ πικρὰ. ἡ πικρὰ. ἡ δὲ ἀνδρῶν.

- 2) Μὲ ποῖον ἔργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο..... ἰχθυόσκιον φέρον
θινάκι.....)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίξει)· ἄνδρος, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
 ..δ. ποι. ο. δ. π. σ. τ., ἄ. τ. ἄ. ν. δ. ρ. ο. ἄ. τ. γ. ν. αῖ. κ. α.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λήχισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνηται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;
- λέγονται « ἐκίβαθα »... ὁ καρπὸς... ἀποχωρίζεται... ἀπὸ... τὰ... δριφτόν... ἀπὸ... δεύτερον... ἀλώνισμα...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλ-
νισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; (Ἐν

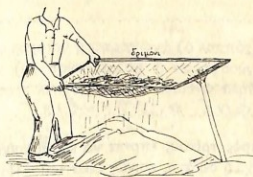
Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; *κοβί-
κ. φελ. κ.τ. το. δριμόνι*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τους ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

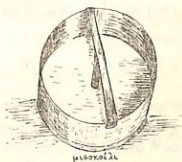
7) "Όταν έτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν : Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησης καὶ ἀσπασμοὺς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

8) Ἀλλὰ ἐτιμαπρωτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

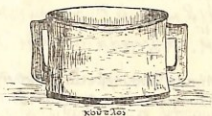
γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δέ και ίχνο-
γράφημα αυτού· βλ. κατωτέρω σχετικής εικόνας)...

Ο.Ϸ.Ϸ.αί. ματθ.άρονο. ης. η.ό. άζώνε. Η.Ϸ. Η.δ.α.Τ.ό
φ.έ.ρ.μ.η.ο. έφ.ιν.η.ο. Ϸ.έ. Ϸ.μ.ν. παρ.ά.ν.τ.φ.α. Ϸ. Ϸ.έ. Ϸ.ό.
δ.ρ.ι.ό.ν.ι. Τ.ό. ό.π.ο.ι.δ.υ. α.χ.τ. χωρ.μ.η.ι.η.δ.η.η.α. 10. παρ. δ.κάδων.

μίσκοις

κούπελος

2) Ποία άλλα βάρη κατεβάλλοντο εις είδος εις τὸ άλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ άγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ άλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῇσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (όνομα,
χωρητικότητα, σχῆμα, καί παραθέσατε ίχνογράφημα τῆ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) .κατ.ε.β.ά.ζ.α.ρ.η.ο. Τ.ό. παπαδι.ά.τι.κο

ά.χ.ρ.ο.φ.υ.λ.α.κ.ι.ά.τι.κο, Ϸ.υ.ε.λ.ά.τι.μ.ο. Α.ε.δ.μ. έ.σ.α.μ.π.α.ν
ε.ί. βο.ε.μ.ο.ί. Ϸ.μ.ν. ά.ρ.ε.ζ.ά.β.ω.ν. (ρ.ε.ζ.α.δ.ε.ρ.ι.ά.τι.μ.ο.)
μ.α.ί. ο.ί. κ.ρ.μ.η.ή.ρ.ε.ς. Τ.ό. χωρ.ι.ε.δ.ο.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνθηείας) .ά.π.ε.θ.η.κ.ε.ύ.ε.το. ἐ.ν.τ.ό.ς. τ.ῆ.ς. ο.ί.κ.ι.α.ς,

η.ς. η.ά.ι. ά.ρ.η.ά.ρ.ι.α.ι.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καί παρὰ τὸ άλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Ἰλαροῦφια.....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;...

Ἰννύδης τὰ παιδιὰ.....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; "Αὐ ναί, ἀπὸ ποῖου μέρους;... τὰ παιδιὰ...

Ἰλῆος τὰ φύλλον ἀπ' οὗ τοὶ κορυφαῖ ἄχρηστοι
τὰ κητίθουν ἀπὸ αἰδομένης φέρον...

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἡ συγκέντρωσις γίνεται ἐν ἀέρι...

αἰθερίαι τὰ χωρίων ἐν αὐτῇ αἰαίαν, ἀχρηστὰ
ὑδρ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ᾠσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Ὁ σ. εὐ. σ. δ. α. φ. ο. ρ. ο. κ. ε. α. γ. α. γ. α. γ.
α. αἰ. π. η. δ. ε. ὦ. τ. ἰ. ε. γ. δ. αἰ. α. δ. ε. γ. ο. υ.
ὁ φ. κ. ο. χ. ρ. ο. ν. ὑ. μ. α. γ. α. γ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ